

V letu 2020 bo Pomurje re(j)dno dobra slovenska pokrajina, ki svojim prebivalcem in obiskovalcem s trajnostnim razvojem zagotavlja sonaravno bivanje z okoljem, visoko kakovost življenja in celosten razvoj lastnih potencialov.

Letno poročilo o izvajanju Regionalnega razvojnega programa Pomurje 2014-2020

LETO 2020

Razvojni center Murska Sobota, nosilna RRA

**RAZVOJNI
CENTER
MURSKA
SOBOTA**

REGIONALNA RAZVOJNA
AGENCIJA ZA POMURJE

Dokument: Letno poročilo o izvajanju Regionalnega razvojnega programa Pomurje 2014-2020, leto 2019
Št. dokumenta: RRA/2021/3
Institucija: Razvojni center Murska Sobota.
Kardoševa 2, 9000 Murska Sobota, Slovenija
Odgovorna oseba: Bojan Kar
Pripravila: Sabina Potočnik Magdič
Datum: Marec 2021

KAZALO VSEBINE

Razvojni program Pomurje 2014-2020	3
Izvajanje RRP	16
Napredek pri doseganju ciljev	19
Doseženi učinki	25
Težave pri izvajanju RRP	32

Razvojni program Pomurje 2014-2020

Regionalni razvojni program Pomurje za obdobje 2014-2020 (v nadaljevanju RRP), ki je temeljni strateški in programski dokument na regionalni ravni, sledi usmeritvam nacionalnih (Strategija razvoja Slovenije, Partnerski sporazum in Operativni program) in evropskih (Strategija Evropa 2020) strateških dokumentov, za doseg pametne, vključujoče in trajnostne rasti, in določa smernice prihodnjega razvoja Pomurja.

.....

Priprava RRP se je pričela v mesecu septembru 2012, ko so člani RSR na svoji konstitutivni seji, dne 21. septembra, sprejeli **sklep o pripravi in načrtu priprave programa** ter potrdili člane priprave RRP in njegova delovna telesa. Aktivnosti priprave RRP so se intenzivirale v letu 2013 in 2014 ter se nadaljevale in zaključile v letu 2015.

MGRT je 20. aprila 2015 izdalo **pozitivno mnenje na RRP 2014-2020** (št. dokumenta 303-19/2012-SVLR/18). Po pridobitvi mnenja in njegovi uskladitvi je **Razvojni svet Pomurske regije RRP 2014-2020 potrdil** na svoji **9. seji, dne 20. maja 2015**.

Naknadno je bil RRP 2014-2020 potrjen še na **Svetu Pomurske regije**, in sicer: **6. julija 2015 na 55. seji**.

REGIONALNI RAZVOJNI PROGRAM POMURJE 2014-2020 (POVZETEK)

Skladno z zastavljeno *vizijo*, bo v letu 2020 Pomurje

»pokrajina, ki svojim prebivalcem in obiskovalcem s trajnostnim razvojem zagotavlja sonaravno bivanje z okoljem, visoko kakovost življenja in celosten razvoj lastnih potencialov«.

Regija bo razvojno vizijo uresničevala:

- s podporo tehnološkemu razvoju, inovacijam, pospešenem prestrukturiranju gospodarstva in krepitevijo podjetništva,
- s spodbujanem vertikalnega in horizontalnega povezovanja in sodelovanja ter krepitevijo soodgovornosti za razvoj,
- z dvigom kakovosti turistične ponudbe, povečanjem njene prepoznavnosti in skupno promocijo turistične ponudbe,
- s spodbujanjem ustvarjalnosti in inovativnosti posameznikov,
- z zagotavljanjem zdravega življenjskega okolja in življenjskega sloga,
- z razvojem vrednot, identitete in kulturnih potencialov regije,

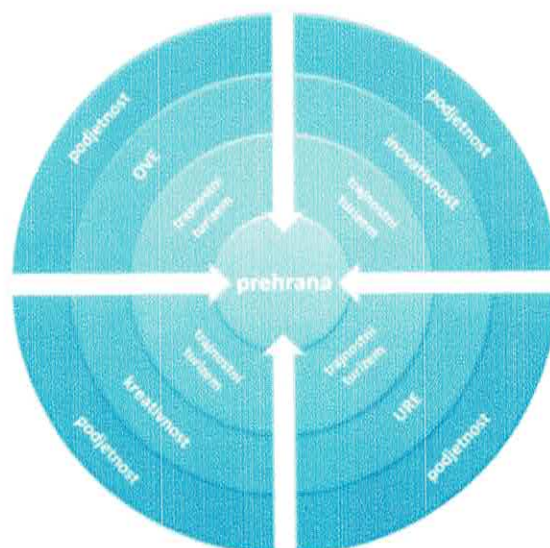
- z zagotovitvijo energetske samozadostnosti regije ter izboljšanjem stanja njene infrastrukturne opremljenosti,
- z zagotavljanjem lokalne (samo)oskrbe in dvigom ugleda kmetijstva.

Razvojno vizijo bo Pomurje uresničevalo z implementacijo ključnih regijskih in sektorskih projektov, spremljalo pa s kvantificiranimi cilji.

Razvojna specializacija predstavlja način osredotočenja in aktiviranja regijskega potenciala, ki omogoča razvojno prestrukturiranje regije v smeri njenih **dolgoročnih primerjalnih prednosti**.

Pomurje vidi razvojno specializacijo v **trajnostnih, integriranih in inovativnih rešitvah na področju prehrane in turizma**.

Programi in ukrepi bodo zato usmerjeni v podporo razvoju produktov in storitev, vezanih na proizvodnjo, predelavo in uporabo hrane ter na razvoj trajnostnih turističnih produktov in storitev. V okviru teh dveh močno integrativnih področij, se bo spodbujal tudi razvoj tehnoloških in netehnoloških inovacij, ki bodo osnovane na edinstvenih razlikovalnih prednostih in trajnostnem pozicioniranju regije.

Slika 1: Razvojna specializacija regije

Pomurje bo v programskem obdobju 2014-2020 zasledovalo naslednje štiri strateške cilje:

- STRATEŠKI CILJ 1: **razvoj konkurenčnega in zelenega gospodarstva**, temelječega na znanju, inovativnosti, podjetnosti, povezovanju in družbeni odgovornosti
- STRATEŠKI CILJ 2: **povečanje preskrbe z zdravo, ekološko pridelano hrano** iz lastnih virov
- STRATEŠKI CILJI 3: **zagotovitev spodbudnega družbenega okolja**, kjer vsi posamezniki stremijo k zdravju in v celoti razvijajo svoje potenciale.
- STRATEŠKI CILJI 4: **zagotovitev energetske samozadostnosti regije, izboljšanje stanja njene infrastrukturne opremljenosti** ob varovanju njenih naravnih virov.

S ciljem zasledovanja uravnoteženega regionalnega razvoja bodo horizontalno, v vseh razvojnih prioritetah, in vertikalno, skozi določena investicijska področja, podprti naslednji **horizontalni cilji in načela**:

- Trajnostni in skladen razvoj,
- Razvojno partnerstvo
- Enake možnosti in nediskriminacija
- Sodelovanje in povezovanje.

Pomurje bo svojo razvojno vizijo in zastavljene strateške cilje uresničevalo v okviru **štirih (4) razvojnih prioritet, devet (9) investicijskih področij in triindvajset (23) ukrepov**.

Slika 2: Prikaz prioritet, investicijskih področij in ukrepov RRP 2014-2020

RRP 2014-2020 v letu 2020

Uresničevanje RRP regije se je v letu 2020 nadaljevalo skozi aktivnosti dogovora za razvoj regije ter skozi izvajanje projektov, na podlagi javnih razpisov za pridobitev sredstev iz evropske kohezijske politike in neposredne potrditve operacij, podrobneje opisano v nadaljevanju.

DOGOVOR ZA RAZVOJ REGIJE

Dogovor za razvoj regije je **ključni izvedbeni instrument** regionalne politike v programskem obdobju 2014-2020, ki ga za obdobje štirih let skleneta minister, pristojen za regionalni razvoj in predsednik razvojnega sveta regije. Dogovor vključuje: (1) **regijske projekte** in (2) **sektorske projekte**, ki so ključni za razvojni preboj in razvojno specializacijo regije.

Regijski projekt je razvojni projekt, ki temelji na regionalnem razvojnem programu, uresničuje razvojne prioritete regije in izkorišča njene razvojne potencialne. Od lokalnega projekta se regijski razlikuje po celovitem reševanju določene problematike v okviru razvojne regije, oziroma širšem razvojnem vplivu na razvojno regijo in izven nje. Po pristojnosti običajno tudi sodi v več sektorjev oz. resorjev, kar je največkrat tudi razlog, da do njegove izvedbe težko pride.

Sektorski projekt pa je razvojni projekt, ki uresničuje program pristojnega ministrstva za doseganje ciljev na področju dela ministrstva in ima tudi pomemben vpliv na uresničevanje razvojnih prioritet v regiji.

Dogovor vključuje nekaj, za regijo ključnih regijskih in sektorskih projektov. Do izbora enih in drugih bo prišlo z dogovorom med državo in regijo prek **teritorialnega razvojnega dialoga**.

.....

Prvi osnutek Dogovora za razvoj Pomurske regije 2016-2019 je bil potrjen na 16. redni seji RSR dne 9.12.2015 in na 59. redni seji SR dne 8.12.2015.

V Prvi osnutek dogovora za razvoj Pomurske regije 2016-2019 so bili uvrščeni **3 regijski in 2 sektorska projekta**: 1) Biosferno območje reke Mure (nosilec projekta Občina Velika Polana; 59,5 mio evrov), 2) Nadgradnja vodovoda sistema B (nosilec projekta Občina Rogoševci; 40,5 mio evrov), 3) Pomurje – družbeno odgovorna regija (nosilca projekta CZR Murska Sobota PORA Gornja Radgona; 12,4 mio evrov), 4) Izgradnja regijske komunalne infrastrukture (nosilec Mestna občina Murska Sobota; 65,7 mio evrov) in 5) Regijski reševalni center (nosilec projekta Mestna občina Murska Sobota; 10,0 mio evrov).

Aktivnosti povezane z Osnutkom Prvega Dogovora za razvoj Pomurske regije 2016-2019 so se v letu 2017 zaključile.

Dne 11.9.2017 je bila izvedena 24. redna seja RSR, kjer so se člani seznanili z aktualnimi informacijami glede Prvega dogovora za razvoj regij, s stanjem projekta Biosferno območje reke Mure ter s kriteriji in pogoji umestitve regijskih vsebin v okviru predlaganega projekta MOP-a Ohranjanje varstva okolja v porečju reke Mure ter sprejeli sklep, da projekt MOP-a Ohranjanje varstva okolja v okviru porečja reke Mure, ni več sestavni del Prvega dogovora za razvoj regije, temveč postane sektorski projekt, katerega koordinacijo naj prevzame MOP in pristojni zavod za upravljanje nature 2000 v porečju reke Mure (Zavod RS za varstvo narave, ZRSVN), ki naj zagotovi tudi sofinancerska sredstva.

V skladu z navodili smo MGRT v roku (15.9.2017) obvestili o sprejetem sklepu RSR glede Prvega dogovora za razvoj regij.

Do podpisa Prvega dogovora za razvoj Pomurske regije ni prišlo.

***

V letu 2020 pa so se nadaljevale aktivnosti vezane na projekt **Biosferno območje reke Mure vs. Ohranjanje varstva okolja v okviru porečja reke Mure**:

Izhodišče

RCMS je bil v letu 2018 opredeljen kot regijski koordinator za aktivnosti, povezane z Muro, s strani regijskih deležnikov.

V začetku meseca marca 2019 smo po dogovoru z ZRSVN pristopili v partnerstvo projekta z nazivom **Natura Mura**, kot ključni partner za področje interpretacije. Konec leta 2019 je bila pripravljena tudi kompletna vloga in usklajena z MOP.

Leto 2020

Projekt bi se po dolgem usklajevanju z MOP in SVRK moral začeti izvajati v januarju 2020, ko smo partnerji začeli z usklajevanjem aktivnosti in pripravo zaposlitev ter JN. Zaradi epidemije covid-19 se je projekt začasno zaustavil, prav tako pa smo morali znižati vrednost projekta. Projekt je na seznamu prednostnih investicij MOP. Projekt se je iz navedenih razlogov začel izvajati v mesecu aprilu.

***

Projekt se primarno ukvarja z **naravovarstvenimi ukrepi za ohranjanje ugodnega biotskega stanja ob reki Muri**, kar bo predstavljeno skozi enotno interpretacijo ukrepov in pestrosti ob reki Muri.

SVRK je v mesecu juliju 2020 izdal **odločitev o finančni podpori** za projekt »**Obnovitev mokrotnih habitatov ob Muri**« nosilnega partnerja Zavod RS za varstvo narave (ZRSVN). Pomurska partnerja v projektu sta Razvojni center Murska Sobota in Občina Velika Polana.

Vrednost projekta znaša slabih 4,6 milijona evrov, od tega bo ESRR prispeval dobrih 3,6 milijona evrov.

Namen projekta je izboljšanje življenjskih pogojev flore in favne. Tako se bo obnovilo rečno dinamiko, vodni habitat, poplavne gozdove in mokrotna travišča, zagotovilo se bo varovanje pomembnih delov habitatov območja Natura in vzpostavilo informacijske centre, učne poti ter interpretacijske poligone.

***

RCMS je v poletnih mesecih obiskal vse lokacije interpretacije in v sodelovanju z ZRSVN pripravil izhodišča za interpretacijo.

V septembru je bil izveden partnerski sestanek, kick-off prireditve projekta in prvi sestanki po občinah ob Muri za interpretacijske vsebine.

Konec leta 2020 je bila pripravljena CGP projekta in območja ob Muri ter pripravljeno JNMV za pripravo podrobnega načrta interpretacije ter poslano na MOP v potrditev. Pripravljati se je začela spletna stran projekta za območje ob Muri.

***

V navezavi na izhodišča, podana v kohezijskem projektu »Biosfera« je bil v letu 2018 dosežen dogovor o pripravi komplementarnega projekta ob Muri v okviru programa sodelovanja Lokalnih akcijskih skupin (podukrep PRP 19.3), z vidika prostorskega umeščanja interesov občin in NVO v aktivnosti in investicije ob Muri, seveda ob pravočasnem načrtovanju. Vodilni partner te prijave je bila PRA giz/LAS Prlekija, sodelujoče pa LAS Goričko in LAS PDL ter LAS Ovtar.

V letu 2019 je bil projekt Učne poti ob Muri završen, vendar so ga partnerske LAS izboljšale, dopolnile in pripravile za ponovno prijavo na isti ukrep. Projekt je bil ponovno oddan v mesecu februarju 2020.

Projekt sodelovanja KAJ NAS UČI MURA, katerega vodilni partner je LAS Prlekija, je bil odobren na 5. Javnem razpisu MKGP na Podukrepu 19.3 Priprava in izvajanje dejavnosti sodelovanja lokalne akcijske skupine, dne 30. 06. 2020. Aktivnosti projekta so sofinancirane s sredstvi Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP). V projektu sodelujejo 4 LAS-i iz Slovenije, poleg LAS Prlekija še LAS Ovtar, LAS Goričko in LAS Pri dobrih ljudeh. Vrednost celotnega projekta sodelovanja znaša 363.595,81 evrov. Načrtovano obdobje izvajanja projekta je od 1. 10. 2020 do 30. 9. 2022, zaradi pandemije bo projekt verjetno podaljšan.

Projekt razvija visokokakovostno ponudbo zelenega turizma v povezavi z izobraževanjem, ki temelji na aktivnem ohranjanju narave, krajine in kulturne dediščine in ki ne poslabšuje stanja ohranjenosti. V okviru projekta izvajamo investicije v izgradnjo in obnovo javne infrastrukture, vključno s turistično infrastrukturo ter objekti kulturne dediščine za obisk in interpretacijo območja varstva narave in naravnih vrednot. Pri tem je dan poudarek ciljem varstva narave, kakovostne interpretacije in možnosti doživljanja narave, kulturne dediščine in krajine ter trajnostne mobilnosti obiskovalcev.

DRUGO POVABILO razvojnim svetom regij

Dne 13.11.2017 je MGRT objavilo **Povabilo razvojnim svetom regij za dopolnitev dogovora za razvoj regije – drugo povabilo**, ki je bilo dne 5.12.2017 spremenjeno oz. dopolnjeno. Prvotni rok za oddajo dopolnjenega osnutka dogovora, tj. 15.1.2018 je bil s spremembo povabila podaljšan do 15.2.2018.

Na podlagi povabila so do sofinanciranja iz sredstev evropske kohezijske politike (EKS) v obdobju 2014-2020 **upravičene vsebine** po sledečih **prednostnih naložbah (PN)**:

- PN 3.1. Spodbujanje podjetništva – poslovna infrastruktura (ekonomsko poslovne cone) in pripadajoče storitve v regijah;
- PN 4.4. Spodbujanje multimodalne urbane mobilnosti – gradnja regionalnih kolesarskih povezav za zagotavljanje trajnostni mobilnosti in ukrepi za zagotavljanje e-mobilnosti (javni mestni/medkrajevni avtobusni linijski promet);
- PN 5.1. Podpora naložbam za prilagajanje podnebnim spremembam – ukrepi za zmanjševanje poplavne ogroženosti;
- PN 6.1. Vlaganje v vodni sektor – Specifični cilj 1: Gradnja javne infrastrukture za odpadno vodo (velikost aglomeracije nad 2000 PE) in Specifični cilj 2: Gradnja javne infrastrukture za oskrbo s pitno vodo (vodovodni sistem nad 10.000 prebivalcev);
- PN 6.2. Varstvo in obnova biotske raznovrstnosti (seznam prednostnih projektov izboljšanja stanja ohranjenosti vrst in habitatnih tipov);
- PN 7.2. Izboljšanje regionalne mobilnosti (Strategija razvoja prometa v RS – izboljšanje prometnih povezav sekundarnih cest (državno prometno omrežje) na TEN-T omrežje).

Skupni obseg sredstev evropske kohezijske politike, za obe kohezijski regiji znaša 418,86 mio evrov, od tega je Kohezijski regiji Vzhodna Slovenija na razpolago 285,50 mio evrov in Kohezijski regiji Zahodna Slovenija 133,36 mio evrov.

***

Dne 15.2.2018 je bila s strani RCMS na MGRT oddana celotna dokumentacija **Dopolnjenega osnutka dogovora za razvoj Pomurske regije za obdobje 2018-2020**.

V okviru priprave osnutka Dopolnjenega dogovora za razvoj Pomurja 2018-2020 je bilo identificiranih skupno **26 ključnih projektov**, 19 na Listi A (ki ima razpoložljiva sredstva za izvedbo) in 7 na LISTI B (ki razpoložljivih sredstev za izvedbo nima, projekti so v t.i. »čakalni vrsti«). V primeru ostanka sredstev se za izvedbo predlaga regijski projekt iz Liste B.

Na podlagi usklajevalnih aktivnosti v okviru teritorialnega dialoga med MGRT/MOP/MZI in regijo v letu 2018 so **člani RSR** sprejeli (celovit) dokument Dogovor za razvoj Pomurske razvojne regije na **28. dopisni seji dne 21.6.2018**, člani SR pa so dokument potrdili na **74. redni seji RSR dne 21.6.2018**.

PODPIS DOGOVORA ZA RAZVOJ POMURSKE RAZVOJNE REGIJE (Drugo povabilo)

Dogovor za razvoj Pomurske razvojne regije sta podpisala minister za gospodarski razvoj in tehnologijo in predsednik Razvojnega sveta Pomurske regije **dne 4.7.2018 v Ljubljani**. Dogovor za razvoj pomurske regije smo posredovali tudi članom SR in RSR ter sodelujočim institucijam. Dogovor vključuje **19 usklajenih regijskih projektov** v skupni vrednosti 53,5 mio evrov, od tega 41,2 mio evrov EU sredstev in predstavlja pomemben korak k uresničevanju regionalnega razvojnega programa regije.

Podrobneje Dogovor vsebuje **19 regijskih projektov** (vsi projekti iz Liste A) v skupni vrednosti sofinanciranja (sredstva EU + SLO udeležba) **41.281.704,75 evrov**, od tega:

- PN 3.1. Spodbujanje podjetništva: 8 projektov v skupni višini sofinanciranja 5.311.067,94 evrov;
- PN 4.4. Spodbujanje multimodalne urbane mobilnosti: 9 projektov v skupni višini sofinanciranja 2.854.652,81 evrov in
- PN 6.1. Vlaganje v vodni sektor: 2 projekta v skupni višini sofinanciranja 33.115.984,00 evrov.

Skupna vrednost vseh projektov regije je **53.556.257,48 evrov**.

Umeščeni projekti v dogovor za razvoj regije bodo šli v izvedbo po postopku **t.i. neposredne potrditve operacije** (in ne postopku javnega razpisa), ki predvideva pripravo vloge za neposredno potrditev operacije. Ta se posreduje v pregled in potrditev na posredniški organ (MGRT/MZI/MOP), ki posreduje vlogo na organ upravljanja (SVRK), ki izda Odločbo o podpori operacije.

***

Drugo povabilo – TRETJA (3.) SPREMEMBA

MGRT je dne 19.4.2019 pozval razvojne svete regij k posredovanju dopolnjenega osnutka Dogovora za razvoj regij, s ciljem, da se dopolni osnutek dogovora regije z dodatnimi projektnimi predlogi in da se vključijo tudi spremembe projektov, ki so že vključeni v dogovor za razvoj regije (podpisan julija 2018), če so potrebne.

MGRT prav tako napotuje na razporejanje prostih sredstev na projekte, ki so dovolj tehnično in vsebinsko pripravljene, vendar pa nimajo zaprte finančne konstrukcije.

Rok za oddajo dopolnjenega osnutka je bil 15.7.2019.

Dopolnjen osnutek Dogovora za razvoj regije je bil obravnavan na **31. redni seji RSR dne 10.7.2019** in roku posredovan na MGRT.

Dopolnitev št. 1 k Dogovoru za razvoj Pomurske razvojne regije je bila podpisana **16.7.2020**. Na podlagi dopolnitve št. 1 je v izvajanju **16 regijskih projektov**:

- 8 projektov na PN 3.1. Spodbujanje podjetništva,
- 6 projektov na PN 4.4. Spodbujanje multimodalne urbane mobilnosti (odstop od izvedbe 3 projektov) in
- 2 projekta na PN 6.1 Vlaganje v vodni sektor.

***

V mesecu maju 2019 je Mestna občina Murska Sobota **odstopila od izvedbe kolesarskega projekta** na PN 4.4. Spodbujanje multimodalne urbane mobilnosti, pod naslovom *Daljinska kolesarska povezava med Mestno občino Murska Sobota in Občino Puconci* v višini sofinanciranja iz EU sredstev 223.125,78 evrov.

V mesecu decembru 2019 je Občina Ljutomer **odstopila od izvedbe kolesarskega projekta** na PN 4.4. Spodbujanje multimodalne urbane mobilnosti, pod naslovom *Ureditev kolesarske povezave Ljutomer – Cven* v višini sofinanciranja iz EU sredstev 196.789 evrov. Dodatno postavljeni pogoji s strani državnih institucij so skorajda podvojili vrednost investicije, česar občina ni mogla zagotoviti v povečanem deležu zahtevanih lastnih sredstev za izvedbo projekta.

V mesecu februarju 2020 je Občina Tišina **odstopila od izvedbe kolesarskega projekta** na PN 4.4. Spodbujanje multimodalne urbane mobilnosti, pod naslovom »*Daljinska kolesarska povezava med Občino Tišina, Mestno občino Murska Sobota in sosednjimi občinami*« v višini sofinanciranja iz EU sredstev 80.546,30 evrov.

***

V letu 2020 so se nadaljevale aktivnostmi in teritorialni razvojni dialog v okviru Drugega povabila za dogovor za razvoj pomurske regije.

Tako se je nadaljeval **teritorialni razvojni dialog** med MGRT/MZI/MOP in predstavniki regije.

Teritorialni razvojni dialogi potekajo z ciljem pridobitve informacij glede stanja priprave dokumentacije in vloge za neposredno potrditev operacije in predvidene časovnice izvedbe regijskih projektov.

Teritorialni razvojni dialog je bil izveden v mesecu januarju 2020 v Ljubljani, ostala že napovedana za mesec april in julij sta bila zaradi epidemije covid-19, odpovedana.

Ne glede na to, je MGRT z dopisom v mesecu maju regijam predlagal, da regije same opravijo ustrezen pregled projektov. V zvezi s tem smo v mesecu maju v Murski Soboti izvedli **prvi regijski teritorialni razvojni dialog** z nosilci projektov iz Dogovora za razvoj regije.

Konec meseca julija je bil z nosilci regijskih projektov izveden **drugi regijski teritorialni razvojni dialog**. Na regijskem dialogu smo preverjali tudi morebitne spremembe na projektih, ki so predmet potrditve na regijskih organih.

V mesecu novembru smo pri nosilcih regijskih projektov preverili **aktualno stanje na projektih**, pripravo dokumentacije za oddajo vloge za NPO in morebitno oddajo popolne vloge za NPO.

***

Prav tako smo v letu 2020 nadaljevali z **aktivnostmi obveščanja in informiranja ter usklajevanja projektov**, vključenih v DRR, z občinami na eni in posamezni ministrstvu na drugi strani.

Vloga za neposredno potrditev operacije (NPO) - aktivnosti

V mesecu januarju je bil izveden delovni sestanek s predstavniki občin v okviru izvajanja DDR, s poudarkom na PN 4.4. v luči odstopa od izvedbe projekta Občine Tišina in na PN 6.1. v luči ugotovitve stanja na PN ob oddaji vlog za NPO obeh projektov nadgradnje vodovoda v mesecu decembru 2019.

V mesecu januarju smo zbirali aktualne podatke, predvsem glede začetka in zaključka izvajanja projektov v okviru DRR, po vseh PN ter jih posredovali na MGRT. Nosilke projektov na PN 3.1. smo prav tako obvestili o ugotovitvah MGRT po izvedenem teritorialnem dialogu v januarju.

Na podlagi izvedenega sestanka z občinami dne 28.1.2020 smo v mesecu februarju nosilke projektov na Listi B v okviru PN 6.1. pozvali k opredelitvi do projektov odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih voda. Prav tako smo občinam posredovali Vsebinska izhodišča za upravičence za pripravo operacij na PN 6.1. Vlaganje v vodni sektor, Specifični cilj 1, ki smo jih prejeli s strani MOP in podrobneje opredeljujejo zahtevano projektno in investicijsko dokumentacijo v okviru priprave vloge za NPO.

V mesecu februarju smo na MGRT posredovali informacije o oddaji formalnih vlog projektov na PN 3.1., nosilke projektov pa obvestili, da neformalnega pregleda vlog za NPO več ne bo.

V mesecu marcu smo nosilke projektov na PN 4.4. obvestili o tolmačenju pogoja - zagotovljena "pravica graditi na vseh zemljiščih, na katerih bodo izvajali gradnjo kolesarske povezave v okviru operacije" s strani MZI.

Prav tako smo v marcu nosilke projektov na PN 3.1. obvestili o načinu delovanja MGRT v času epidemije covid-19 ter jih obvestili o ponovnem pregledu neformalnih vlog.

V mesecu aprilu smo koordinirali usklajevanje neformalne vloge za kolesarsko povezavo, nosilke Občine Dobrovnik z MZI in MGRT.

V mesecu aprilu smo nosilke projektov na PN 3.1. obvestili o podaljšanju roka za oddajo popolnih vlog NPO do 31.12.2020 ter da priloga 12 OU ni več potrebna, kot obvezna sestavina vloge za NPO.

V mesecu aprilu smo pridobivali podatke o projektih na PN 3.1. v skladu z usmeritvami in navodili ter jih posredovali na MGRT.

V mesecu maju smo nosilkam projektov na PN 4.4. posredovali link na spletno stran (novo), kjer je objavljena celotna dokumentacija za pripravo vloge, s primeri.

V mesecu maju smo prav tako na podlagi dogovora med MGRT in RRA pridobivali podatke glede izdaje soglasij (Vloga za predhodni postopek celovite presoje vplivov na okolje, če potrebna,

Dodatek 1 - Natura 2000 in Dodatek 2 - Presoja vplivov na vode), ki so potrebna za oddajo popolne vloge za NPO na posredniški organ (MGRT/MZI), za projekte na PN 3.1. in PN 4.4.

V mesecu maju smo nosilke projektov na PN 3.1. obvestili o novi verziji Smernic za pripravo vlog za NPO na PN 3.1.

V mesecu juniju smo na poziv MGRT pregledali projekte DRR z vidika določitve pomembnih investicij za potrditev na seji Vlade RS s sklepom glede na vsebino Interventnega zakona za odpravo ovir pri izvedbi pomembnih investicij za zagon gospodarstva po epidemiji COVID-19, ki bil razglašen 30.5.2020, z odpravo ovir pospešiti zagon pomembnih investicij v RS. Poziv je bil namenjen investicijam v vrednosti nad 5 mio EUR. Na seznam pomembnih investicij sta bila uvrščena tudi regijska projekta nadgradnje vodovoda – B in C.

V mesecu septembru smo nosilke projektov pozvali k posredovanju morebitnih bistvenih sprememb na projektih. Prav tako smo izvedli delovni sestanek s nosilkami projektov na PN 3.1. z namenom ugotovitve stanja na projektih, višine (še) razpoložljivih sredstev in dogovora glede delitve teh sredstev med projekti.

V mesecu septembru smo prav tako izvedli delovni sestanek na PN 6.1. z nosilkami projektov nadgradnje vodovoda in projektov kanalizacij z Liste B z namenom ugotovitve dejanskega stanja na projektu Nadgradnje vodovoda sistema B v zvezi z morebitnimi razpoložljivimi sredstvi (vezano na izvedena JN v okviru projekta) ter s namero pregleda stanja pripravljenosti oz. izvedbe projektov na Listi B. Na podlagi naknadno dogovorjenega poziva nosilkam projektov na Listi B smo pridobili informacije. Vsi projekti na Listi B so pripravljene na izvedbo. Na podlagi dogovora smo pripravili predlog modela izračuna za primer delitve morebitnega ostanka razpoložljivih sredstev na PN 6.1. – na podlagi vrednosti projektov in na podlagi kapacitete populacijskih enot (PE).

Tekom meseca septembra je potekalo več delovnih srečanj na temo priprave projekta nadgradnje vodovoda sistema B. Tako smo se udeležili skupnega sestanka županov in zunanjih sodelavcev v sklopu priprave projekta. Na sestanku so bil izpostavljene ključne težave vezane na pripravo vloge za neposredno potrditev operacije v sklopu Dogovora za razvoj Pomurske razvojne regije ter opredeljeni naslednji koraki za uspešno izvedbo projekta. V sklopu aktivnosti priprave projekta je bila imenovana regijska koordinacijska skupina, katere član je tudi predstavnik RCMS.

V mesecu septembru smo na MGRT poslali odgovor glede posredovanega seznama potencialno tveganih projektov na PN 3.1. v luči oddaje formalnih vlog za NPO do 31.12.2020.

Konec meseca septembra smo prejeli dopis MGRT in MZI o podalšanju roka za oddajo formalnih vlog za NPO na PN 4.4. do 31.1.2021 (prej do 30.9.2020) ter o tem obvestili vse nosilke projektov ter člane SR in RSR.

Konec meseca septembra smo s strani MGRT v vednost prejeli dopis MOP vezan na izdajo soglasja k spremembam projektov (zaprošeno v poletnih mesecih) ter dodatno pojasnilo v zvezi s dopisom MOP z dne 21.9.2020, ki je bil poslan vsem občinam v DRR.

V mesecu oktobru smo se seznanili s dopisom MOP glede opozorila k usklajevanju vlog za NPO, ki ga je ministrstvo naslovilo na občine, nosilke projektov DRR v okviru PN 6.1. Vlaganje v vodni sektor.

V mesecu novembru smo nosilce projektov na PN 4.4. Spodbujanje multimodalne urbane mobilnosti in člane SR in RSR obvestili o dopisu MZI glede pogojev potrjevanja bistvenih sprememb in novih predlogov projektov zaradi podaljšanja roka za oddajo vlog na PN 4.4.

V mesecu decembru smo občine, nosilke projektov na PN 3.1. Spodbujanje podjetništva o dopolnitvi smernic za pripravo vlog za NPO in glede izteka roka za predložitev vlog, tj. 31.12.2020.

Aktivnosti za pripravo Dodatka št. 2 k dogovoru

Intenzivneje smo aktivnosti izvajali v mesecu septembru, ko smo nosilke regijskih projektov pozvali k predložitvi sprememb na projektih, ki zahtevajo potrditev na regijskih organih v skladu z dopisom MGRT – **dopolnitev dogovora oz. potrditve bistvenih sprememb na projektih** je mogoča do roka za oddajo formalnih vlog za NPO (PN 3.1. do 31.12.2020, PN 4.4. in PN 6.1 do 30.9.2020). Prav tako se naj bistvene spremembe posredujejo na MGRT v kompletu in ne posamično.

Na podlagi prejetih informacij o bistvenih spremembah projektov smo konec meseca septembra izvedli **34. dopisno sejo RSR in 84. korespondenčno sejo RSR**, kjer so bile potrjene spremembe na 3 projektih poslovnih con in korekcija razmerja pri EU sredstvih (75:25) pri 1 projektu poslovne cone, spremembe na 3 projektih kolesarskih povezav in sprememba na projektu nadgradnje vodovoda.

Dokumentacijo za dopolnitev dogovora za razvoj regije smo v roku (do 30.9.2020) posredovali na MGRT in tudi na MZI in MOP.

Dopolnitev št. 2 k Dogovoru za razvoj Pomurske razvojne regije je bila podpisana **24.12.2020**.

Na podlagi dopolnitve št. 2 je v izvajanju **16 regijskih projektov**:

- 8 projektov na PN 3.1. Spodbujanje podjetništva, v skupni višini sofinanciranja 5.462.819,90 evrov;
- 6 projektov na PN 4.4. Spodbujanje multimodalne urbane mobilnosti v skupni višini sofinanciranja 2.854.652,81 evrov;
- 2 projekta na PN 6.1. Vlaganje v vodni sektor v skupni višini sofinanciranja 33.115.984,00 evrov;

Skupna višina sofinanciranja EU sredstev in pripadajoče SLO udeležbe je 41.433.456,71 evrov, skupna vrednost projektov je 55,3 mio evrov.

Oddaja formalnih vlog za neposredno potrditev operacije (NPO)

Leto 2020

V okviru **PN 3.1.: Spodbujanje podjetništva** je formalno vlogo za NPO v mesecu marcu oddala Mestna Občina Murska Sobota za projekt »Severno-obrtno industrijska cona – SOIC Murska Sobota – ureditev območja II. in delno III. faze.«

Odločitev o podpori projektu je bila s strani SVRK izdana v mesecu maju.

V mesecu februarju je bila oddana formalna vloga za NPO in v maju dopolnjena v skladu s navodili MGRT s strani RCMS za projekt podpornega okolja »Podjetno nad izzive v Pomurski razvojni regiji«. Odločitev o podpori projektu je bila s strani SVRK izdana v mesecu juliju.

V mesecu novembru so bile oddane sledeče vloge za NPO Občine Turnišče za projekt »Gospodarska cona Turnišče«, Občine Šalovci za projekt »Spodbujanje podjetništva na območju KP Goričko«, Občine Lendava za projekt »Razširitev industrijsko poslovne cone ter Občine Velika Polana za projekt »Spodbujanje podjetništva v Naturi 2000 - Poslovna cona Vudina«.

V mesecu decembru sta pa bili oddani še zadnji vlogi za NPO Občine Ljutomer za projekt »Širitev poslovne cone Ljutomer« in Občine Dobrovnik za projekt »Ureditev Kmetijsko-poslovne cone Dobrovnik II. Faza«.

Do roka za oddajo vlog, tj. 31.12.2020, so bile tako oddane vse vloge projektov v okviru PN 3.1.

V okviru **PN 4.4.: Spodbujanje multimodalne urbane mobilnosti** sta formalno vlogo za NPO v mesecu septembru oddali Občina Beltinci za projekt »Južna kolesarska povezava v Občini Beltinci in Občini Črenšovci« in Občina Velika Polana za projekt »Kolesarska steza Lendava – Velika Polana – Črenšovci«.

V mesecu decembru sta bili oddani vlogi za NPO Občine G Radgona za projekt Kolesarske poti Gornja Radgona in Občine Apače za projekt Kolesarska povezava med naselji in sosednjimi občinami ob državni cesti R2-438/1307 od naselja Črnci do naselja Vratja vas – 1. faza od naselja Črnci so konca naselja Žepovci.

Ostali vlogi bosta predloženi do 31.1.2021.

V okviru **PN 6.1.: Vlaganje v vodni sektor** sta oba projekta nadgradnje vodovoda sistema B in C formalni vlogi oddala v mesecu decembru 2019. V letu 2020 sta vlogi v pregledu in usklajevanju.

***

V nadaljevanju se dotikamo tudi vsebinskih področij oz. projektov, pomembnih za regijo:

Vsebina projekta »**Izgradnja Murske kolesarske poti**« je predstavljala enega od stebrov projekta Biosferno območje reke Mure, predloženega v okviru Prvega poziva za dogovor za razvoj regij v letu 2015.

Aktivnosti na projektu koordinira in usklajuje imenovana koordinacijska skupina, ki jo sestavljajo: Občina Velika Polana - koordinator, Občina Križevci pri Ljutomeru, Mestna občina Murska Sobota, Občina Apače, Občina Lendava ter Razvojni center Murska Sobota. Regijski projekt je prav tako vključen v programski del Regionalnega razvojnega programa Pomurje 2021-2027.

Projekt »**Amazon of Europe bike trail**«, je projekt, v katerem sodeluje Občina Velika Polana in predstavlja nadaljevanje same izgradnje Murske kolesarske poti. Občina Velika Polana zastopa interese vseh občin ob MKP, saj bodo le-te udeležene pri vzpostavitvi infrastrukture in skupnih promocijskih aktivnosti. Cilj projekta je podpreti vzpostavitev čezmejne kolesarske poti in ustvariti edinstveno blagovno znamko za kolesarski turizem - Kolesarska pot »Evropska Amazonka« - skozi povezavo obstoječih in izgradnjo novih kolesarskih poti v regiji. Kolesarska pot se bo razvila na območju načrtovanega čezmejnega biosfernega območja Mura-Drava-Donava med Avstrijo, Slovenijo, Hrvaško, Madžarsko in Srbijo, doprinesla gospodarske koristi lokalnemu prebivalstvu ter s tem povečala tudi podporo biosfernemu območju in prispevala k razvoju celotne regije. Projekt poteka od junija 2018 do maja 2021.

Projekt »Coop MDD« se osredotoča na **čezmejni program upravljanja 5 - državnega UNESCO Biosfernega območja »Mura – Drava - Donava«**. Akcijski načrt predvideva obnovo rečnih in obrečnih habitatov ter doživljanja narave na območju Natura 2000 Mura, ki ga bo pripravljala ZRSVN, projektni partner. Projekt se je zaključil konec meseca junija 2019.

V okviru projekta so bila razglašena tri biosferna območja: Biosferno območje Bačko Podonavje (Srbija), **Biosferno območje Mura** (Slovenija) ter Biosferno območje Spodnja dolina Mure (Avstrija). Na ta način so bila vzpostavljena biosferna območja v vseh petih državah in izpolnjen osnovni pogoj za kandidaturo za razglasitev prvega pet državnega biosfernega območja na svetu. Postavljeni so bili tudi temelji sodelovanja upravljavcev varovanih območij narave na območju bodočega 5 – državnega biosfernega območja Mura-Drava-Donava.

V sklopu projekta je bila v Sloveniji vzpostavljena rečna šola v Polanskem logu ter dva pomembna dokumenta za prihodnost reke Mure: Akcijski načrt obnove rečnih in obrečnih habitatov na območju Natura 2000 Mura in Koncept interpretacije narave na območju Natura 2000 Mura.

Biosferno območje MURA za vključitev na seznam Biosfernih območij pri UNESCO

V letu 2018 je bil s pomurskimi občinami na območju podpisan dogovor o Obmurskem razvojnem partnerstvu.

V mesecu juliju 2018 je bilo na letni konferenci Programa UNESCO Človek in Biosfera v Palembangu v Indoneziji razglašeno **Biosferno območje Mura, prvo pet – državno biosferno območje na svetu (Slovenija, Avstrija, Hrvaška, Madžarska in Srbija) ter četrto območje s tem UNESCO nazivom v Sloveniji.**

Mura s svojim porečjem je tako vstopila na svetovni zemljevid najvrednejših območij narave.

V mesecu januarju 2019 je v Veliki Polani potekala **uradna podelitev UNESCO MAB certifikatov** novoustanovljenega biosfernega območja Mura.

IZVAJANJE RRP

ter njihov vpliv na doseganje ciljev

Regionalni razvojni program Pomurje 2014-2020 sta najvišja organa – RSR in SR - v Pomurski regiji potrdila v mesecu maju oz. juliju 2015.

PRVO POVABILO ZA DOGOVOR ZA RAZVOJ REGIJE

Osnutek dogovora za razvoj Pomurske regije 2016-2019 je bil na MGRT predložen v mesecu decembru 2015.

Teritorialni razvojni dialog za prvi dogovor za razvoj regij se je pričel v letu 2016 in zaključil v letu 2017.

Pomurska regija prvega dogovora za razvoj regije ni podpisala.

Sprejeta je bila odločitev, da se predlagan projekt s strani MOP *Obranzanje varstva okolja v okviru porečja reke Mure* izvede kot sektorski projekt MOP (podrobneje na strani 7).

DRUGO POVABILO ZA DOGOVOR ZA RAZVOJ REGIJE

Osnutek **Dopolnjenega dogovora za razvoj Pomurje 2018-2020** je bil na MGRT predložen v mesecu februarju 2018.

Dogovor za razvoj Pomurske razvojne regije je bil **podpisan 4. julija 2018** in vključuje **19 regijskih projektov**.

DRUGO POVABILO ZA DOGOVOR ZA RAZVOJ REGIJE – 3. SPREMEMBA

Dopolnjen osnutek Dogovora za razvoj Pomurske regije je bil na MGRT predložen v mesecu juliju 2019.

Dopolnjen osnutek vključuje:

- na PN 3.1. Spodbujanje podjetništva: prerazporeditev sredstev znotraj enega projekta poslovnih con, sprememb pri ostalih projektih ni. Na Listi B se v okviru te PN nahajajo 3 t.i. »rezervni projekti«, od tega 2 nova t.i. »rezervna projekta«;

- na PN 4.4. Spodbujanje multimodalne urbane mobilnosti: prerazporeditev sredstev na ostale projekte kolesarskih povezav (8 projektov) zaradi odstopa od izvedbe projekta MOMS. Na Listi B se v okviru te PN nahajata dva nova t.i. »rezervna projekta«;
- na PN 6.1. Vlaganje v vodni sektor: sprememb pri obeh projektih nadgradnje vodovodnega sistema (B in C) ni. Prav tako na Listi B ostaja 6 t.i. »rezervnih projektov« odpadnih voda (kanalizacijski sistemi).

Dopolnitev št. 1 k obstoječemu Dogovoru za razvoj Pomurske razvojne regije je bila podpisana **16.7.2020**. Na podlagi dopolnitve št. 1 je v izvajanju 16 regijskih projektov:

- 8 projektov na PN 3.1. Spodbujanje podjetništva, 6 projektov na PN 4.4. Spodbujanje multimodalne urbane mobilnosti (odstop od izvedbe 3 projektov) in 2 projekta na PN 6.1 Vlaganje v vodni sektor.

Dopolnitev dogovora oz. potrditev bistvenih sprememb na projektih v skladu s pozivom MGRT z dne 22.5.2020

Na podlagi dopisa MGRT glede dopolnitev dogovora oz. potrditve bistvenih sprememb na projektih, ki je mogoča do roka za oddajo formalnih vlog za NPO (PN 3.1. do 31.12.2020, PN 4.4. in PN 6.1 do 30.9.2020), pri čemer je potrebno bistvene spremembe posredovati na MGRT v kompletu in ne posamično, smo začeli v mesecu septembru 2020 intenzivneje izvajati aktivnosti v zasledovanju tega cilja, ko smo nosilke regijskih projektov pozvali k predložitvi sprememb na projektih, ki zahtevajo potrditev na regijskih organih.

Na podlagi prejetih informacij o bistvenih spremembah projektov smo konec meseca septembra izvedli **34. dopisno sejo RSR** in **84. korespondenčno sejo RSR**, kjer so bile potrjene sledeče spremembe:

- na 3 projektih poslovnih con in korekcija razmerja pri EU sredstvih (75:25) pri 1 projektu poslovne cone, spremembe na
- na 3 projektih kolesarskih povezav in
- sprememba na projektu nadgradnje vodovoda.

Dokumentacijo za dopolnitev dogovora za razvoj regije smo v roku (tj. do 30.9.2021) posredovali na MGRT in tudi na MZI in MOP.

Dopolnitev št. 2 k obstoječemu Dogovoru za razvoj Pomurske razvojne regije je bila podpisana **24.12.2020**. Na podlagi predmetne dopolnitve je v izvajanju **16 regijskih projektov**: 8 projektov na PN 3.1., 6 projektov na PN 4.4. in 2 projekta na PN 6.1.

LETO 2020

V skladu z izvedenimi aktivnostmi dogovora za razvoj regij – drugo povabilo, podrobneje opisanih v prejšnjem poglavju, beležimo **sledeče spremembe, povezane z izvajanjem RRP**:

Do konca leta 2020 je bilo na posredniško telo (resorno ministrstvo) oddanih skupaj **enajst vlog** za neposredno potrditev operacije (NPO) za projekte iz dogovora za razvoj regije:

- osem vlog na PN 3.1. Spodbujanje podjetništva in
- štiri vloge kolesarskih povezav na PN 4.4. Spodbujanje multimodalne urbane mobilnosti

ter izdani dve odločitvi o podpori operaciji na PN 3.1. Spodbujanje podjetništva. Ostale odločitve o podpori bodo izdane v letu 2021.

Še neoddani vlogi za NPO na PN 4.4. Spodbujanje multimodalne urbane mobilnosti bosta oddani do skrajnega roka za oddajo popolnih vlog za NPO, tj. 31.3.2021.

NAPREDEK PRI DOSEGANJU CILJEV

z uporabo fizičnih in finančnih kazalnikov

RRP 2014-2020 vključuje kvantificirane cilje z fizičnimi kazalniki, na nivoju strateških ciljev, ki so navedeni v nadaljevanju:

strateški cilj	kazalnik (U) učinka, (R) rezultata, (V) vpliva	izhodišče	leto 2020	cilj 2023	Vir
1. razvoj konkurenčnega in zelenega gospodarstva, temelječega na znanju, inovativnosti, podjetnosti, povezovanju in družbeni odgovornosti	(U) število gospodarskih subjektov, ki prejmejo podporo za produktne naložbe	0	160* 81**	300	spremljanje
	(R) število na novo ustvarjenih delovnih mest v gospodarskih družbah, v katera so bila vložena sredstva	0	n. p.* 255**	600	spremljanje
	(V) zmanjšanje zaostanka neto dodane vrednosti na zaposlenega v gospodarskih družbah za slovenskim povprečjem	28,5% (2013)	21,5% (2019)	23,0%	spremljanje
2. povečanje preskrbe z zdravo, ekološko pridelano hrano iz lastnih virov	(U) število izvedenih izobraževanj, osveščanj in promocij ciljnih skupin	0	različne aktivnosti/letno	15	spremljanje
	(R) število kmetijskih gospodarstev z ekološko pridelavo	40	211***	60	SURS
	(V) povečanje kmetijskih zemljišč v uporabi z ekološko pridelavo (glede na vsa kmetijska zemljišča v uporabi)	0,9	11,54***	3,0	SURS
3. zagotovitev spodbudnega družbenega okolja, kjer vsi posamezniki stremijo k zdravju in v celoti razvijajo svoje potenciale	(U) število udeležencev v programu spodbude za zaposlitev	0	1.798****	1.200	spremljanje
	(R) delež oseb zaposlenih ob izhodu (spodbude za zaposlitve)	n.p.	52,06%****	55%	spremljanje
	(V) zmanjšanje stopnje registrirane brezposelnosti	18,1%	12,8%	15,0%	SURS
4. zagotovitev energetske samozadostnosti regije, izboljšanje stanja njene infrastrukturne opremljenosti ob varovanju njenih naravnih virov	(U) dodatne zmogljivosti za proizvodnjo energije iz obnovljivih virov	0	7,5 MW	5 MW	AN URE LEA Pomurje
	(R) delež rabe bruto končne energije iz OVE pri oskrbi s toploto	39,7%	51 %	45,0%	AN URE LEA Pomurje
	(V) povečanje količine letno pridobljene energije iz OVE	648 GWh	790 GWh	1000 GWh	AN URE LEA Pomurje

Presečno obdobje, ki si ga zastavljamo za pregled doseganja kvantificiranih ciljev z fizičnimi kazalniki, je leto 2020.

Pojasnilo:

*Vir: Skladi EU, ESRR, Prednostna os 1 in 3, www.eu.skladi.si.

** Vir: Zakon o razvojni podpori Pomurski regiji v obdobju 2010-2019, Program Pomurje, Instrument 1: Spodbujanje investicij podjetij in ustvarjanja novih delovnih mest, letna poročila, obdobje 2014-2020.

*** Vir: KGZS Zavod Murska Sobota, leto 2020.

Število ekoloških kmetij se je v obdobju 2015-2020 povečalo za 62, število kmetijskih zemljišč v uporabi za ekološko pridelavo pa za 853 ha.

**** Vir: Zavod RS za zaposlovanje.

Število udeležencev v programu spodbude za zaposlitev v regiji v obdobju 2014-2020. Število oseb, zaposlenih na 30. dan po izteku pogodbe o vključitvi, v obdobju 2014-2018 je 936.

Delež oseb zaposlenih ob izhodu v obdobju 2014-2020 (za leti 2019 in 2020 podatki še niso na razpolago) je 52,06%.

Delež oseb zaposlenih ob izhodu v obdobju 2014-2018 je 72,56%, v tem obdobju je bilo v program spodbude za zaposlitve vključenih 1290 oseb.

EVROPSKA KOHEZIJSKA POLITIKA 2014-2020 IN PROJEKTI POMURSKE REGIJE

Izvajanje projektov oz. operacij iz RRP 2014-2020, predvsem v okviru javnih razpisov po posameznih prednostnih oseh oz. naložbah iz naslova Evropske kohezijske politike v obdobju 2014-2020 (podlaga je Operativni program za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014-2020) je v teku, nekateri med njimi so že zaključeni (glede na dostopne podatke na spletni strani www.eu-skladi), vendar s kazalniki zaključenih projektov ne razpolagamo.

V Pomurju je po dostopnih podatkih¹ v obdobju 2016-2023 v izvajanju skupaj **382 projektov** v skupni višini upravičenih izdatkov (ESRR/ESS/KS) **43.188.426 evrov**, od tega v okviru Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR) 244 projektov, v skupni višini 29.752.188,23 evrov, Evropskega socialnega sklada (ESS) 122 projektov, v skupni višini 10.262.043,30 evrov ter iz Kohezijskega sklada (KS) 16 projektov v skupni višini 3.174.194,47 evrov.

V letu 2020 se je **zaključilo 72 projektov** v skupni višini upravičenih izdatkov **9.419.353,71 evrov**, **na novo** pa se je začelo v letu 2020 **izvajati skupaj 26 projektov**, v skupni višini upravičenih izdatkov 3.802.678,80 evrov.

Sredstva Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR)

Na prednostni osi (PO) 1: Mednarodna konkurenčnost raziskav, inovacij in tehnološkega razvoja (v skladu s Pametno specializacijo za večjo konkurenčnost in ozelenitev gospodarstva) se v letu 2020 ni začel izvajati noben projekt.

V okviru ukrepa raziskave in inovacijski procesi sta se konec leta 2020 zaključila 2 projekta:

- 1 projekt MSP v višini upravičenih izdatkov 166.861,69 evrov in
- 1 projekt velikega podjetja v višini upravičenih izdatkov 153.201,55 evrov, na področju spodbujanja raziskovalno-razvojnih dejavnosti znotraj podjetja, s krepitvijo kompetenc in obstoječih inovacijskih potencialov prispevati k razvoju novih ali izboljšanih izdelkov, procesov ali storitev z izkazanim tržnim potencialom.

V letu 2020 je v izvajanju skupaj 6 projektov:

- 2 projekta v okviru ukrepa podpora grozdom in poslovne mreže, predvsem v korist MSP v skupni višini upravičenih stroškov 827.807,39 evrov,
- 3 projekti v okviru ukrepa raziskave in inovacijska infrastruktura, procesi, prenos tehnologije ter sodelovanje v podjetjih v skupni višini upravičenih izdatkov 755.324,38 evrov ter
- 1 projekt v okviru ukrepa raziskave in inovacijski procesi v MSP v višini upravičenih izdatkov 913.567,98 evrov

Na PO 3: Dinamično in konkurenčno podjetništvo za zeleno gospodarsko rast se je v letu 2020 začelo izvajati 22 projektov v skupni višini upravičenih izdatkov 3.643.320,83 evrov:

- 10 projektov v okviru ukrepa energetska učinkovitost in predstavitveni projekti v MSP ter podporni ukrepi v skupni višini upravičenih izdatkov 1.762.661,11 evrov,
- 3 projekti v okviru ukrepa generične produktivne naložbe v mala in srednja podjetja (MSP) v skupni višini upravičenih izdatkov 348.552,01 evrov,
- 7 projektov napredne pomožne storitve za MSP in skupine MSP (vključno z upravljavskimi, trženjskimi in oblikovalskimi storitvami) v višini upravičenih izdatkov 639.361,04 evrov ter

¹Vir: www.eu-skladi, Seznam projektov SVRK, na dan 23.12.2020, SVRK.

- 2 projekta v okviru ukrepa razvoj MSP, podpora podjetništvu in inkubatorjem v višini upravičenih izdatkov 892.746,67 evrov, od tega 1 projekt izvaja Razvojni center Murska Sobota pod nazivom »Podjetno nad izzive v Pomurski razvojni regiji« (vključen v DDR) v višini upravičenih izdatkov 852.800 evrov.

V letu 2020 se je zaključilo skupaj 30 projektov:

- 13 projektov v okviru ukrepa napredne pomožne storitve za MSP in skupine MSP (vključno z upravljavskimi, trženjskimi in oblikovalskimi storitvami) v skupni višini upravičenih izdatkov 646.709,12 evrov,
- 13 projektov v okviru ukrepa razvoj MSP, podpora podjetništvu in inkubatorjem v skupni višini upravičenih izdatkov 436.213,34 evrov,
- 3 projekti v okviru ukrepa generične produktivne naložbe v mala in srednja podjetja (MSP) v skupni višini upravičenih izdatkov 394.436 evrov ter
- 1 projekt v okviru ukrepa energetska učinkovitost in predstavitveni projekti v MSP ter podporni ukrepi v skupni višini upravičenih izdatkov 1.836.844,19 evrov.

V letu 2020 so v izvajanju še 4 projekti v skupni višini upravičenih izdatkov 162.513,32 evrov:

- projekt SPOT svetovanje Pomurje v okviru ukrepa napredne pomožne storitve za MSP in skupine MSP (vključno z upravljavskimi, trženjskimi in oblikovalskimi storitvami) v višini upravičenih izdatkov 447.600 evrov. Vodilni partner je Razvojni center Murska Sobota (2 podjetniška svetovalca), v projektu sodelujeta še Pomurska gospodarska zbornica (en podjetniški svetovalec) in Območna obrtno-podjetniška zbornica Murska Sobota (ena podjetniška svetovalka);
- 1 projekt v okviru ukrepa razvoj in spodbujanje storitev turizma v ali za MSP v višini upravičenih izdatkov 94.453,27 evrov ter
- 2 projekta v okviru ukrepa razvoj MSP, podpora podjetništvu in inkubatorjem v višini upravičenih izdatkov 108.000 evrov.

Na PO 3: Boljše stanje okolja in biotske raznovrstnosti sta v letu 2020 v izvajanju 2 projekta v skupni višini upravičenih izdatkov 5.395.228,53 evrov, od tega 1 projekt Javnega zavoda Krajinskega parka Goričko z nazivom *Gorička krajina* ter projekt Mestne občine Murska Sobota *Prenova mestnega središča – 1. faza*.

Na PO 9: Socialna vključenost in zmanjševanje tveganja revščine sta se v letu 2020 začela izvajati 2 projekta v okviru ukrepa pobude za lokalni razvoj v mestnih in podeželskih območjih pod vodstvom skupnosti v skupni višini upravičenih izdatkov 91.837,97 evrov.

V letu 2020 se je zaključilo 5 projektov:

- 3 projekti v okviru ukrepa pobude za lokalni razvoj v mestnih in podeželskih območjih pod vodstvom skupnosti v skupni vrednosti upravičenih izdatkov 138.788,82 evrov in
- 2 projekta preventivnih centrov (investicije) v okviru ukrepa druga socialna infrastruktura, ki prispeva k regionalnemu in lokalnemu razvoju v skupni višini upravičenih izdatkov 485.802,00 evrov.

Sredstva Evropskega socialnega sklada (ESS)

Na PO 8: Spodbujanje zaposlovanja in transnacionalna mobilnost delovne sile sta se v letu 2020 začela izvajati 2 projekta v okviru ukrepa dostop do zaposlitve za iskalce zaposlitve in neaktivne osebe, vključno z dolgotrajno nezaposlenimi v skupni višini upravičenih izdatkov 67.520,00

V letu 2020 se je zaključilo 18 projektov v okviru ukrepa trajnostna vključitev mladih na trg dela, zlasti tistih, ki niso niti zaposleni niti vključeni v izobraževanje ali usposabljanje, konkretno prve zaposlitve v osnovnih šolah, v skupni višini upravičenih izdatkov 184.700,00 evrov, ki so se začeli izvajati v novembru 2019.

Prav tako se je zaključil en projekt spodbujanja podjetništva med mladimi, z usposabljanjem in spodbujanjem podjetniških aktivnosti med mladimi brezposelnimi do vključno 28 let starosti v skupni višini upravičenih izdatkov 160.845 evrov.

V letu 2020 sta v izvajanju še 2 projekta v okviru ukrepa trajnostna vključitev mladih na trg dela, zlasti tistih, ki niso niti zaposleni niti vključeni v izobraževanje ali usposabljanje v skupni višini upravičenih izdatkov 420.000 evrov, ki ju izvaja RIS Dvorec Rakičan.

Na PO 9: Socialna vključenost in zmanjševanje tveganja revščine se je v letu 2020 zaključil 1 projekt v okviru ukrepa spodbujanje socialnega podjetništva in poklicnega vključevanja v socialnih podjetjih ter socialna in solidarnostna ekonomija v višini upravičenih izdatkov 25.000,00 evrov.

Prav tako so se zaključili še:

- 3 projekti v okviru ukrepa aktivno vključevanje, tudi za spodbujanje enakih možnosti in aktivne udeležbe ter povečanje zaposljivosti (OŠ IV, Mozaik – društvo za socialno vključenost in Kocljevina) v skupni višini upravičenih izdatkov 323.731,25 evrov;
- 2 projekta preventivnih centrov v Zdravstvenih domovih – Murska Sobota in Gornja Radgona v okviru ukrepa izboljšanje dostopa do cenovno ugodnih, trajnostnih in visoko kakovostnih storitev, vključno z zdravstvenimi in socialnimi v skupni višini upravičenih stroškov 1.119.101 evrov.

V letu 2020 so v izvajanju še 3 projekti v okviru ukrepa aktivno vključevanje, tudi spodbujanje enakih možnosti in aktivne udeležbe ter povečanje zaposljivosti, v skupni višini upravičenih izdatkov 1.514.128 evrov.

Na PO 10: Znanje, spretnosti in vseživljenjsko učenje za boljšo zaposljivost se je konec leta 2020 zaključil projekt Pomurske madžarske samoupravne narodne skupnosti na področju dviga kakovosti narodnostnega šolstva za madžarsko narodno skupnost v Sloveniji ter slovensko narodno skupnost na Madžarskem v višini upravičenih izdatkov 360.000 evrov.

V letu 2020 je v izvajanju skupaj 12 projektov v okviru ukrepa izboljšanje enakega dostopa do vseživljenjskega učenja za vse starostne skupine pri formalnih, neformalnih in priložnostih v skupni višini upravičenih izdatkov 3.446.428,46 evrov, od tega 2 projekta Ljudske univerze Murska Sobota:

- 1 projekt na področju informiranja in svetovanja po modelu »informativna svetovalna dejavnost v izobraževanju odraslih« v obdobju od 2016-2022 in
- 1 projekt vključevanja odraslih v vseživljenjsko učenje, s ciljem izboljšanja temeljnih in poklicnih kompetenc odraslih, ki so nižje izobraženi in manj usposobljeni, s poudarkom na starejših od 45 let v obdobju 2018-2022, v skupni višini upravičenih izdatkov 1.306.228,46 evrov.

Sredstva Kohezijskega sklada (KS)

V letu 2020 se je zaključilo 8 projektov na področju trajnostne rabe in proizvodnje energije ter pametnih omrežij v skupni višini upravičenih izdatkov 2.859.089,13 evrov.

V okviru tega področja so zaključeni projekti:

- 4 projekti občin (Mestna občina Murska Sobota, Gornja Radgona in Lendava) na ukrepu kolesarske steze in poti za pešce v skupni višini upravičenih izdatkov 516.852,53 evrov,
- 2 projekta občin (Ljutomer in Veržej) na ukrepu prenova javne infrastrukture za večjo energetska učinkovitost, predstavitveni projekti in podporni ukrepi v skupni višini upravičenih izdatkov 1.745.509,31 evrov,
- 1 projekt na ukrepu visoko učinkovita soproizvodnja in daljinsko ogrevanje v višini upravičenih izdatkov 482.519,78 evrov ter
- 1 projekt Občine Radenci na ukrepu infrastruktura za okolju prijazen mestni promet in njegovo spodbujanje (vključno z opremo in voznim parkom) v višini upravičenih izdatkov 112.207,51 evrov.

***

Z informacijo (glede na javno dostopne podatke) o dejanskih izplačilih po posameznih projektih ne razpolagamo.

V navedenih podatkih vsi projekti, ki se izvajajo na območju regije niso zajeti, saj se projekti, ki se izvajajo na ravni celotne Slovenije, evidentirajo glede na sedež (lokacijo) upravičenca operacije in ne vsebujejo podatka o kraju izvajanja, ki je ključen za analizo. Lokacija upravičenca je lahko drugačna od kraja izvajanja operacije.

***

V skladu z Uredbo o regionalnih razvojnih programih (Uradni list RS, št. 69/12 in 78/15) mora RRA spremljati kazalnike RRP in izvajanje dogovorov z informacijskim sistemom MGRT.

RRA dostopa do informacijskega sistema MGRT oz. podatkov glede kazalnikov na ravni regije (še) nima.

Projekte iz podpisanega Dogovora za razvoj Pomurske razvojne regije spremljamo na ravni regije v okviru t.i. teritorialnega dogovora in spremljajočih aktivnosti.

V letu 2020 sta se začela izvajati **2 projekta**, od tega **1 projekt poslovne cone** in **1 projekt podpornega okolja** v okviru PN 3.1. Spodbujanje podjetništva. Ostali projekti iz Dogovora se bodo začeli izvajati v letu 2021.

V skladu z navedenim informacij glede doseganja kvantificiranih ciljev z fizičnimi kazalniki na tem mestu (še) ne moremo podati.

DOSEŽENI UČINKI

po izvedbi posameznih ukrepov in projektov

Glede na dejstvo, da je izvajanje projektnih predlogov iz RRP 2014-2020, predvsem v okviru javnih razpisov evropske kohezijske politike 2014-2020 v teku, pri čemer so se nekateri projekti že zaključili, vendar s kazalniki zaključenih projektov ne razpolagamo, konkretnih informacij glede doseganja učinkov po izvedbi posameznih ukrepov in projektov na tem mestu, (še) ne moremo podati.

***

Pomurska regija **prvega dogovora za razvoj regije** (na podlagi povabila z novembra 2015) **ni podpisala**.

Na podlagi **drugega povabila** (november 2017) je Pomurska regija **dogovor za razvoj regije podpisala v mesecu juliju 2018**.

V **mesecu juliju 2020** je bila podpisana **Dopolnitev št. 1** k obstoječemu dogovoru in v **mesecu decembru 2020** še **Dopolnitev št. 2**.

Do **konca leta 2020** je bilo na posredniško telo (resorno ministrstvo) oddanih **dvanajst (12) vlog za neposredno potrditev operacije (NPO)** za projekte iz dogovora za razvoj regije. V letu 2020 sta se začela izvajati dva projekta, ostali se bodo pričeli z izvedbo v letu 2021.

***

Leto 2021

Preostali vlogi za NPO na PN 4.4. Spodbujanje multimodalne urbane mobilnosti bosta oddani v letu 2021.

Projekti, ki bodo v letu 2021 prejeli Odločitev o podpori operacije s strani organa upravljanja SVRK, se bodo začeli izvajati v letu 2021.

POROČILO o izvajanju evropske kohezijske politike 2014-2020 za obdobje od januarja 2014 do konca decembra 2020 za Cilj: naložbe za rast in nova delovna mesta

Slovenija ima po OP EKP (različica 4.1 v letu 2018, po spremembi) v obdobju 2014–2020 do konca leta 2023 na voljo 3.067.924.925 evrov (EU del) vseh razpoložljivih sredstev, od tega:

- ESRR 1.416.685.363 evrov,
- ESS 718.769.595 evrov,
- KS 914.046.895 evrov,
- YEI 18.423.072 evrov.

Glede na geografsko upravičenost, v luči razdelitve Slovenije na kohezijski regiji, je stanje sledeče:

- ✓ **kohezijski regiji Zahodna Slovenija** je iz ESRR in ESS skupaj namenjenih 848.588.557 evrov razpoložljivih sredstev;
- ✓ **kohezijski regiji Vzhodna Slovenija** je iz ESRR in ESS skupaj namenjenih 1.305.289.473 evrov razpoložljivih sredstev (zajeta so tudi sredstva pobude za zaposlovanje mladih, v nadaljnjem besedilu: YEI);
- ✓ obema regijama je skupaj na voljo še 914.046.895 evrov iz sklada KS, ki se ne deli med regijama in se izvaja na območju celotne Slovenije.

***

Iz Poročila SVRK o izvajanju evropske kohezijske politike 2014-2020 za obdobje od januarja 2014 do decembra 2020 za Cilj: naložbe za rast in nova delovna mesta izhaja, da je bilo do konca decembra 2020 **izdanih odločitev o podpori projekta/operacije** v skupni vrednosti 3.200.833.548 EUR (EU del, kar je 104% vseh razpoložljivih sredstev), znesek potrjenih operacij znaša v skupni vrednosti 2.694.397.521 evrov (**EU del**) sredstev, kar je 88% razpoložljivih sredstev, certificirani izdatki v skupni vrednosti pa znašajo 1.587.071.747 evrov, kar je 52% razpoložljivih sredstev (2019: 1.037.942.053 evrov oz. 34%, 2018: 496.580.623 evrov oz. 16%).

Do konca leta 2020 je bilo **realiziranih izplačil iz proračuna v skupni vrednosti 1.587.071.747 evrov (EU) del** (2019: 1.101.901.600 evrov, 2018: 588.226.804 evrov), kar je 42% razpoložljivih sredstev (2019: 36%, 2018: 19%).

Če pogledamo uspešnost izvajanja EKS **po skladih** glede na razpoložljiva sredstva izstopa ESS, kjer je bilo z odločitvami o podpori dodeljenih največ 116% sredstev, sledita KS s 104% ter ESRR z 99% dodeljenih sredstev.

V obdobju med 31.12.2018 in 31.12.2020 je **največji napredek** bil dosežen v okviru ESRR 67% (nominalno povečanje za 299,6 mio evrov), sledi ESS 38% (nominalno povečanje za 105 mio evrov) ter KS 32% (nominalno povečanje za 124 mio evrov).

Če pogledamo napredek **po prednostnih oseh (PO)** glede na razpoložljiva sredstva je bilo do 31.12.2020 **največ potrjenih operacij** na PO 8 (Spodbujanje zaposlovanja in transnacionalna mobilnost delovne sile) in PO 3 (Dinamično in konkurenčno podjetništvo za zeleno gospodarsko rast), sledijo PO 11 (Pravna država, izboljšanje institucionalnih zmogljivosti, učinkovita javna uprava, podpora razvoju NVO in krepitev zmogljivosti socialnih partnerjev), PO 10 (Znanje, spretnosti in vseživljenjsko učenje za boljšo zaposljivost), PO 5 (Prilagajanje podnebnim spremembam), PO 1 (Mednarodna konkurenčnost raziskav, inovacij in tehnološkega razvoja v skladu s pametno specializacijo za večjo konkurenčnost in ozelenitev gospodarstva in PO 9 (Socialna vključenost in zmanjševanje tveganja revščine), na navedenih PO čez 90%.

Najmanj potrjenih operacij je zabeleženo na PO 2 (Povečanje dostopnosti do informacijsko-komunikacijskih tehnologij ter njihove uporabe in kakovosti, 48%), PO 4 (Trajnostna raba in proizvodnja energije in pametna omrežja, 50%) ter na PO 6 (Boljše stanje okolja in biotske raznovrstnosti, 71%) in PO 7 (Gradnja infrastrukture ter ukrepi za spodbujanje trajnostne mobilnosti, 72%).

***

Od skupaj 1.305.289.473 evrov razpoložljivih sredstev je bilo **kohezijski regiji Vzhodna Slovenija (KRVS)** na podlagi odločitev o podpori dodeljenih 1.298.684.931 evrov, potrjene operacije znašajo 1.115.602.112 evrov, certificirani izdatki pa 603.855.046 evrov.

Kohezijski regiji Zahodna Slovenija (KRZS) je bilo od skupaj 848.588.557 evrov razpoložljivih sredstev na podlagi odločitev o podpori dodeljenih 947.706.564 evrov, potrjene operacije znašajo 867.487.435 evrov, certificirani izdatki pa 494.791.687 evrov.

V obdobju med 31.12.2018 in 31.12.2020 je bilo več odločitev o podpori v okviru vseh skladov dodeljenih KRZS (112%), KRVS pa manj. Prav tako KRZS glede na razpoložljiva sredstva beleži večji delež potrjenih operacij (102%), KRVS pa 85%. Delež odločitev o podpori v okviru KS (ki se izvaja na celotnem ozemlju Slovenije) je 104%.

Po stanju na dan 31.12.2020 je bilo največ sredstev certificiranih pri operacijah, ki se izvajajo v KRVS (600 mio evrov), medtem ko je glede na razpoložljiva sredstva, največ od skupnih razpoložljivih (58%) certificiranih pri operacijah, ki se izvajajo v KRZS.

***

Na ravni Slovenije je bilo v okviru mehanizma Dogovor za razvoj regij s strani SVRK do konca decembra 2020 izdanih 74 odločitev o podpori projektom v skupni vrednosti 117 mio evrov EU sredstev (ESRR, KS, ESS).

***

V okviru izvajanje mehanizma celostnih teritorialnih naložbe (CTN), ki se na podlagi trajnostnih urbanih strategij izvaja v 11 mestnih občinah (med njimi tudi v Mestni Občini Murska Sobota), je bilo do konca leta 2020 s strani SVRK izdanih 54 odločitev o podpori operacijam v skupni vrednosti 70 mio evrov EU sredstev.

***

Stanje izvajanja EKS glede izdanih odločitev o podpori in pogodbeno vezanih sredstev SVRK opisuje kot zadovoljivo. Odobrena sredstva z odločitvami o podpori presegajo razpoložljive pravice porabe (čez 100%) z namenom, da končna (praviloma nižja) realizacija povračil iz evropskega proračuna (zaradi ugotovljenih neupravičenih izdatkov, nižje realiziranih izplačil od načrtovanih, odstopov od sofinanciranja, itd.) še vedno omogoči 100% porabo razpoložljivih sredstev in doseganje ciljev OP. Kot največji razkorak in prostor za izboljšanje v prihodnje še naprej izpostavlja relacijo med potrjenimi operacijami ter izvajanjem teh operacij, ki bo moralo biti hitrejše, seveda ob upoštevanju dinamike operacij, predvsem pri njihovem večletnem trajanju.

Do 30.9.2020 je bilo potrjenih **183 javnih razpisov** (2019: 169, 2018: 144), **68 neposrednih potrditev operacij (NPO) za programe** (2019: 58, 2018: 48), **269 NPO za projekte** (2019: 211, 2018: 159)² in **šest NPO za finančne instrumente** (2019: 4, 2018: 4). Za posamezne lokalne akcijske skupine (LAS) je bilo izdanih 37 odločitev o podpori za strategije lokalnega razvoja.

² Med njimi tudi projekt Del drugega tira Divača – Koper (3. četrletje 2019).

***

Leto 2020 je močno zaznamovala epidemija COVID-19 in temu ustrezno se je prilagodilo izvajanje evropske kohezijske politike.

Sredstva EKP v višini 105.581.029,94 evrov so bila na podlagi Sklepa Vlade RS v okviru proračuna za leto 2020 in načrtovanih namenov porabe prerazporejena iz ESS in ESRR na postavke SVRK za ukrepe za pomoč podjetjem, ohranitvi delovnih mest ter v ukrepe na področju zdravstva oz. programe za reševanje posledic epidemije. Tako so sredstva v letu 2020 bila namenjena ukrepom za trg dela, zdravstvu, gospodarstvu ter za potrebe digitalnega izobraževanja, raziskav in razvoja na področju zdravja ter s COVID-19 povezano infrastrukturo. Z navedenimi dodatnimi ukrepi bo zagotovljen dodaten obseg naložb ter izboljšano stanja črpanja sredstev.

V okviru projektov je bila prilagojena dinamika izvajanja obstoječih projektov in potrjevanje novih. Usmeritve SVRK potekajo v smeri podaljšanja terminskih načrtov izvajanja operacij, upravičenosti stroškov in upravljalnih preverjanj. Nastalo situacijo je potrebno obravnavati s posebnimi ukrepi za podporo upravičencem za optimalno doseganje namenov in ciljev operacij ter ciljev OP:

Temu ustrezno je bil spremenjen INOP (izvedbeni načrt OP EKS).

Do konca leta 2020 je SVRK izdal 16 odločitev o podpori v skupni višini sredstev 236.556.831 evrov za ukrepe, ki prispevajo k odpravi posledic epidemije.

***

V luči pandemije COVID-19 in odpravljanja njenih posledic je EK prav tako v maju 2020 predlagala obsežen načrt okrevanja za odpravljanje gospodarske in socialne škode, zagon gospodarstva in ohranjanja ter ustvarjanja novih delovnih mest, ki vključuje:

- novi instrument za okrevanje, t.i. Next Generation EU, v višini 750 mrd evrov za obdobje 2021-2024 ter
- okrepljeni VFO v višini 1.100 mrd evrov.

Instrument Next Generation temelji na treh stebrih: (1) podpora državam članicam pri okrevanju, (2) zagon gospodarstva in pomoč zasebnim naložbam in (3) učenje v krizi pridobljenih izkušenj, ki jih opredeljujejo številni mehanizmi in instrumenti.

Evropska unija za okrevanje EU in za spodbujanje prehoda v zeleno, digitalno in odporno skupnost v VFO 2014-2020 in instrumentu Next Generation EU predlaga dodatna sredstva za izvajanje EKP, v okviru t.i. pobude React - EU v višini 55 mrd dodatnih sredstev v obdobju 2020-2022.

Na podlagi sprejetega VFO za obdobje 2021-2027 in Instrumenta za okrevanje Next Generation EU bo Slovenije do leta 2030 upravičena do 10,5 mrd evrov, od tega 6,6 mrd evrov nepovratnih sredstev.

Zagotovljena so še dodatna sredstva za KRZS v višini 350 mio evrov, ki bo v obdobju 2021-2027 upravičena do manj evropskih sredstev zaradi razvitosti. Prav tako bo na voljo še 5,7 mrd evrov sredstev v okviru instrumenta za okrevanje in odpornost, od tega 2,1 mrd evrov sredstev nepovratnih sredstev in 3,6 mrd evrov posojil.

***

V okviru Pobude REACT-EU bo Sloveniji za ukrepe odprave posledic krize COVID-19 do 2023 na razpolago 333 mio evrov (v okviru OP 2014-2020), ki bodo usmerjeni v:

- krepitev odpornosti zdravstvenih sistemov (s poudarkom na zmanjšanju ogroženosti starejših občanov),
- ohranjanje in ustvarjanje delovnih mest ter podporo pri zaposlovanju, s poudarkom na mladih,
- podporo najrevnejšim v naši družbi,
- zagotavljanje obratnega kapitala in naložbene podpore malim in srednje velikim podjetjem,
- postavitve temeljev za digitalne in zelene prehode ter trajnostni socialno-ekonomski razvoj.

***

Izpostavljamo nekatere projekte regije, po posameznih oseh OP EKS 2014-2020:

- *Prednostna os 6: Boljše stanje okolja in biotske raznovrstnosti:*
 PN 6.2. Varstvo in obnova biotske raznovrstnosti in tal ter spodbujanje ekosistemskih storitev – Vzdrževanje kmetijske krajine za ptice in metulje na Goričkem – Gorički travniki; upravičenci so Javni zavod Krajinski park Goričko, Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije in Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije – Zavod Murska Sobota; projekt je v izvajanju od leta 2017 in se bo predvidoma zaključil konec leta 2021. Višina upravičenih izdatkov je 1.781.153,00 evrov, od tega prispevek EU 1.424.922 evrov.

 PN 6.3. Ukrepi za izboljšanje urbanega okolja, ožvitev mest, sanacijo in dekontaminacijo degradiranih zemljišč – izvajajo ukrepi urbanega razvoja v okviru CTN – celostnih teritorialnih naložb, kjer so upravičenke mestne občine in občinski javni stanovanjski skladi, kar pomeni, da sta bila do sredstev upravičena Mestna občina Murska Sobota in Javni stanovanjski sklad Mestne občine Murska Sobota. Mestna občina Murska Sobota v okviru tega ukrepa izvaja tri projekte, in sicer Vrata v Pomurje – regijski promocijski center, Soboško jezero – ureditev južnega dela ter Prenova mestnega središča – 1. faza. Javni stanovanjski sklad Mestne občine Murska Sobota pa je izvedel en projekt, in sicer Bivalne skupnosti za ranljive.
 Projekt *Vrata v Pomurje – regijski promocijski center* se je zaključil konec leta 2019. Skupna vrednost projekta je znašala 4.811.750,95 evrov, višina sofinanciranja EU sredstev je znašala 2.580.717,50 evrov.
 Projekt *Soboško jezero – ureditev južnega dela* se je zaključil konec leta 2020. Skupna vrednost projekta je znašala 1.693.771,76 EUR, višina sofinanciranja EU sredstev je znašala 1.224.071,12 evrov.
 Projekt *Bivalne skupnosti za ranljive skupine* se je zaključil konec septembra 2020. Skupna vrednost projekta je znašala 518.870,29 EUR, višina sofinanciranja EU sredstev je znašala 245.547,54 evrov.
 Projekt *Prenova mestnega središča -1 faza* je še v izvajanju. Predviden zaključek projekta je konec junija 2021. Ocenjena skupna vrednost projekta je 5,3 mio EUR, od tega se pričakuje sofinanciranje EU sredstev v višini 3.799.737,64 EUR.
- *Prednostna os 7: Gradnja infrastrukture in ukrepi za spodbujanje trajnostne mobilnosti:*
 PN 7.2. Izboljšanje regionalne mobilnosti s povezovanjem sekundarnih in terciarnih prometnih vozlišč z infrastrukturo TEN-T, vključno preko multimodalnih vozlišč – gradnja obvoznice Murska Sobota v dolžini 2,7 km (1. etapa) v skupni višini 6,4 mio evrov – zaključen projekt;
- *Prednostna os 9: Socialna vključenost in zmanjševanje tveganja revščine:*

PN 9.5. Vlaganja v okviru strategij lokalnega razvoja – potrjene Strategije lokalnega razvoja (SLR), ki jih izvajajo Lokalne akcijske skupine (LAS) – LAS Goričko 2020, LAS Pri dobrih ljudeh 2020 in LAS Prelekija.

- *Prednostna os 11: Pravna država, izboljšanje institucionalnih zmogljivosti, učinkovita javna uprava, podpora razvoju NVO ter krepitev zmogljivosti socialnih partnerstev:*

PN 11.2. Krepitev zmogljivosti za vse zainteresirane strani, ki izvajajo politike na področju izobraževanja, vseživljenjskega učenja, usposabljanja in zaposlovanja ter socialnih zadev – projekt Regionalno stičišče nevladnih organizacij Pomurja 2015-2019 se je zaključil konec leta 2019, v višini upravičenih izdatkov 320.000 evrov (od tega v KRZS 164.799,99 evrov).

Regionalno stičišče nevladnih organizacij Pomurja – informacijski, povezovalni, podporni, zagovorniški in čezsektorski center za nevladne organizacije v Pomurju nadaljuje s svojim poslanstvom v obdobju od 2019 (od oktobra naprej) – 2023. Aktivnosti stičišča sofinancira Ministrstvo za javno upravo iz Sklada za NVO v okviru Javnega razpisa za podporno okolje za razvoj nevladnih organizacij 2019 – 2023. Skupni stroški za izvedbo aktivnosti projekta predstavljajo 333.769 evrov.

LOKALNE AKCIJSKE SKUPINE V POMURJU

Pomurski LAS so do konca leta 2019 objavile 10 javnih pozivov za predložitev projektov na območju, štiri za pridobitev sredstev iz ESRR in šest za pridobitev sredstev iz EKSRP.

LAS Goričko 2020

V okviru poziva za pridobitev sredstev iz ESRR so bili v letu 2020 potrjeni 4 projekti v skupni vrednosti 475.742,11 evrov. V letu 2020 je bilo v izvajanju 5 projektov, skupna višina izplačil iz ESRR v letu 2020 je bila 28.995,25 evrov.

V letu 2020 je bil objavljen javni poziv iz sredstev EKSRP, vendar še ni zaključen. Potrjevanje projektov bo potekalo v letu 2021. V letu 2020 je bilo v izvajanju 10 projektov, skupna višina izplačil pa je bila 187.053,87 evrov.

LAS Pri dobrih ljudeh 2020

Dne 8. 8. 2019 je bil objavljen 2. javni poziv ESRR. Skupaj je bilo razpisanih 253.840,86 evrov iz ESRR. Skupaj so bili v letu 2020 s strani MGRT potrjeni in odobreni 3 projekti v skupni vrednosti 278.842,09 evrov, od tega je skupna vrednost ESRR sredstev 199.761,85 evrov.

V okviru poziva za pridobitev sredstev iz EKSRP je bilo v letu 2018 potrjenih 5 projektov v skupni vrednosti 417.672,73 evrov, od tega je skupna vrednost EKSRP sredstev 288.809,77 evrov. V letu 2018 sta bila zaključena 2 projekta, izplačila so bila izvedena v letu 2019. Skupna vrednost izplačil v letu 2019 je bila 122.085,62 evrov. Ostali 3 projekti so bili zaključeni v letu 2019, skupna vrednost izplačanih sredstev v letu 2020 je bila 161.238,02 evrov.

V okviru 2. javnega poziva, ki je bil objavljen 13.2.2019, je bilo razpisanih 356.149,31 evrov. Potrjenih je bilo 10 projektov, 9 v letu 2019 in 1 v letu 2020. Skupna vrednost odobrenih sredstev je 474.518,15 evrov, od tega je skupna vrednost sofinanciranja 319.000,46 evrov.

Dne 24.9.2020 je bil objavljen 3. javni poziv EKSRP. Skupaj je bilo razpisanih 621.340,01 evrov. Javni poziv je odprt do 5.3.2021.

LAS Prlekija

V letu 2020 sta bila izvedena 2 javna poziva, eden v okviru sklada EKSRP in eden v okviru sklada ESRR. V okviru sklada ESRR je bil 30. 9. 2020 zaključen 6. javni poziv, kateri pa se zaradi postopkov in pritožb ni povsem zaključil v istem letu. V tem programskem obdobju sta bila do konca leta 2020 na ravni LAS Prlekija v okviru sklada ESRR izvedena in zaključena 2 javna poziva in potrjenih 15 projektov v skupni vrednosti 496.380,49 eur (sredstva ESRR).

V okviru sklada EKSRP je bil 8. 7. 2020 zaključen 5. javni poziv, kateri pa se zaradi postopkov in pritožb ni zaključil v istem letu. V tem programskem obdobju sta bila na ravni LAS Prlekija v okviru sklada EKSRP izvedena 2 javna poziva in potrjenih 19 projektov v skupni vrednosti 603.192,72 eur (sredstva EKSRP).

POMEMBNE TEŽAVE

pri izvajanju RRP in sprejeti ukrepi za njihovo odpravo

Izhodišče 2016

Glavni cilj Operativnega programa za izvajanje evropske kohezijske politike v obdobju 2014-2020 (OP) je **zmanjšanje razvojnih razlik med regijami**, vendar Izvedbeni načrt operativnega programa (INOP) temu cilju na področju aktivnosti dogovora za razvoj regije ni sledil, saj so pravice porabe bile razdeljene po posameznih resorjih, pristojno ministrstvo MGRT, pa pravic porabe za sredstva v okviru dogovorov za razvoj regije, ni imelo.

Leto 2017

To je tudi razlog aktivnejšega pristopa akterjev k reševanju nastale problematike in iskanju sredstev za izvedbo dogovorov za razvoj regij v letu 2017, ki je rezultiral z objavo Drugega povabila za dogovor za razvoj regij v mesecu novembru. V okviru drugega povabila je na razpolago skupaj za obe kohezijski regiji 418,86 mio evrov sredstev evropske kohezijske politike, od tega za Kohezijsko regijo Vzhodna Slovenija 285,50 mio evrov in Kohezijsko regijo Zahodna Slovenija 133,36 mio evrov.

Leto 2018

Podpisan Dogovor za razvoj Pomurske razvojne regije vsebuje 19 regijskih projektov v skupni vrednosti sofinanciranja (sredstva EU + SLO udeležba) 41.281.704,75 evrov. Skupna vrednost vseh projektov regije je 53.556.257,48 evrov.

Leto 2019

Do konca leta 2019 so bile na posredniško telo (resorno ministrstvo) oddane tri vloge za neposredno potrditev operacije (NPO) za projekte iz podpisanega dogovora za razvoj regije.

***

Leto 2020

Do konca leta 2020 je bilo na posredniško telo (resorno ministrstvo) oddanih dvanajst (12) vlog za neposredno potrditev operacije (NPO) za projekte iz dogovora za razvoj regije. V letu 2020 sta se začela izvajati dva projekta, ostali se bodo pričeli z izvedbo v letu 2021.

Leto 2021

Preostali vloge za NPO bosta oddani v letu 2021. Projekti, ki bodo v letu 2021 prejeli Odločitev o podpori operacije s strani organa upravljanja SVRK, se bodo začeli izvajati v letu 2021.

Leto 2021 bo za projekte iz Dogovora za razvoj regij precej razgibano, predvsem z vidika izvajanja načrtovanih investicij v okviru projektov.

Prav tako bosta oddani še dve vlogi za NPO na PN 4.4. Spodbujanje multimodalne urbane mobilnosti in prejete še vse manjkajoče odločitve o podpori projektov v okviru vseh treh PN.

Z aktivnim spremljanjem izvajanja projektov bomo nadaljevali tudi v letu 2021.

***

Pomurje je po stopnji razvitosti (161,8) tudi v aktualni finančni perspektivi 2014-2020 na zadnjem mestu med vsemi slovenskimi regijami, pri čemer se je razvojni zaostanek oz. razkorak med pomursko regijo in predzadnjo regijo po razvitosti, v tem obdobju (na pram 2007-2013) še povečal.

Vprašanja glede razvojnega preboja naše regije smo odprli v mesecu oktobru 2018, ko smo izvedli uvodno regijsko razvojno konferenco, s katero se je pričel postopek priprave novega regionalnega razvojnega programa (RRP) regije za novo programsko obdobje 2021-2027.

Temu je sledil niz delavnic oz. premišljevalnic z regijskimi deležniki, kompetentnimi sogovorniki in z vključevanjem splošne javnosti v luči strateškega razmisleka o prihodnjem razvoju naše regije, ki se je nadaljeval tudi v letu 2019. Na podlagi tega je bil pripravljen osnutek strateškega dela RRP Pomurje 2021-2027, ki je bil konec leta 2019, posredovan na MGRT.

V letu 2020 smo posebno pozornost namenili programskemu delu priprave RRP, tj. naboru regijskih projektov za vključitev v RRP in aktualizaciji strateškega dela RRP 2021-2027. Osnutek RRP 2021-2027 smo v mesecu decembru 2020 posredovali na MGRT.

Z razmišljanjem zazrtim v prihodnost naše regije aktivno nadaljujemo tudi v letu 2021.

Pripravila: Sabina Potočnik Magdič

Strokovna sodelavka

Odgovorna oseba: Bojan Kar

Direktor RCMS

